

T.C.
SAĞLIK BAKANLIĞI
Türkiye Halk Sağlığı Kurumu Başkanlığı

T.C. SAĞLIK BAKANLIĞI
THSK KANSER DAİRE BAŞKANLIĞI - THSK
KANSER DAİRE BAŞKANLIĞI EVRAK
BİRİMİ
11.12.2012 - 16:24:27 -
23776858/610/25342
00714376

Sayı : B.10.1.HSK.0.17.00.00/610

Konu : Yazılı Soru Önergesi Cevabı

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Ankara Milletvekili Aylin NAZLIKA tarafından, Sayın Başbakanımıza tevcih edilip Bakanlığım koordinatörlüğünde cevaplandırılması tensip kılınan “kanser vakalarının azaltılması için alınan önlemlere ilişkin” 7/2461 sıra sayılı yazılı soru önergesinin cevabı ilişikte sunulmaktadır.

Arz ederim.

Prof. Dr. Recep AKDAĞ
Sağlık Bakanı

EK :
Önerge cevabı (3 sayfa)

DAĞITIM:
Gereği :
Türkiye Büyük Millet Meclisi

Bilgi İçin :
Başbakanlık Kanunlar ve Kararlar Genel Müdürlüğü

Ankara Milletvekili Aylin NAZLIAKA tarafından, Sayın Başbakanımıza tevcih edilip Bakanlığım koordinatörlüğünde cevaplandırılması tensip kılınan “kanser vakalarının azaltılması için alınan önlemlere ilişkin” 7/2461 sıra sayılı yazılı soru önergesinin cevabıdır.

SORULAR

"Kanser Hastalığının Araştırılarak Alınması Gereken Önlemlerin Belirlenmesi Amacıyla" kurulan TBMM Meclis Araştırma Komisyonu, raporunu Aralık 2010 tarihinde açıklamıştır.

Raporda çağın hastalığı olarak adlandırılan ve gün geçtikçe yaygınlaşan kanser hastalığı konusunda önemli saptamalara yer verilmiştir.

Rapora göre ülkemizde 100 kişiden 14'ü kanser nedeniyle hayatını kaybetmektedir. Her yıl 150 binin üzerinde yeni kanser vakası ortaya çıkarken, yaklaşık 100 bin vatandaşımız kanser nedeniyle hayatını yitirmektedir. Özellikle çevresel etkilere dikkat çekilen raporda, kanser vakalarının yüzde 90-95'inin çevresel etkenlerden kaynaklandığı belirtilmektedir. Raporda, Türkiye'de kanser oluşumunda bazı çevresel etkenlerin dünya ortalamasının 700 kat üzerinde olduğu bilgisine yer verilmektedir.

Kanser hastalığı çok sayıda can kaybının yanı sıra sağlık giderlerinde de ciddi artışa neden olmaktadır. Sağlık Bakanlığı'nın 2009 yılında bir soru önergesine verdiği yanıtta göre ülkemizde kanser tedavisine 2005 yılında 1,9 milyar ABD Doları harcanmıştır. Bu rakamın 2020 yılında 5,2 milyar, 2030 yılında ise 9,6 milyar ABD Doları'na ulaşacağı beklenmektedir.

Uzmanlar, güvenilir olduğu henüz ispatlanmamış, dünyanın pek çok yerinde riskli olarak nitelenen Genetiği Değiştirilmiş Gıdaların (GDO) tüketiminin artmasının, gıdalarda katkı maddesi ve kimyasal kullanımının yaygınlaşmasının kanser vakalarını artırdığına dikkat çekmektedir. Özellikle büyükşehirlerde yaşanan su ve hava kirliliğinin, sayısı her geçen gün artan baz istasyonlarının kansere davetiye çıkarttığını ifade etmektedirler.

Bu bağlamda;

- 1-TBMM Kanser Araştırma Komisyonu Raporu'nda, ülkemizde kanser hastalığına neden olan bazı çevresel etkenlerin dünya ortalamasının 700 kat üzerinde olduğu ifade edilmektedir. Kanser hastalığına neden olan çevresel etkenler nelerdir? GDO'lu gıdalar ve baz istasyonlarının bu etkenler içindeki payı nedir? Bu etkenlerin en aza indirilmesi için hangi önlemler alınmıştır?
- 2-Ülkemize girişine izin verilen GDO'lu ürün sayısı nedir? 2010-2011 yıllarında ithal edilen GDO'lu ürünler hangileridir? Miktarı nedir? İzin tarihleri nedir? Bu izinler hangi firmaların başvurusu üzerine verilmiştir?
- 3-İçinde GDO'lu ürün bulunan ve piyasaya sürülen gıda türleri ve bu ürünlerin sayısı nedir?
- 4-Özellikle bebeklerin ve çocukların tüketimi de dikkate alınarak, market raflarında satılan gıda maddelerinin etiketinin üzerinde ve görülebilir şekilde GDO'lu ibaresi neden yer almamaktadır? Bu durum insan ve tüketici haklarına aykırı değil midir? Bu ibarelerin gıda paketlerinin üzerinde tüketicinin görebileceği şekilde yer alması uygulamasına ne zaman başlanacaktır?
- 5-Baz istasyonlarının sayısı ve kurulduğu yerlere ilişkin verilmiş çok sayıda soru önergesi bulunmaktadır. Bu sorulara ayrıntılı yanıt verilmediği görülmektedir. Baz istasyonlarına ilişkin bu bilgilerin ayrıntısı neden kamuoyundan saklanmaktadır? Bunun gerekçesi nedir?
- 6-Ülkemizde il bazında toplam baz istasyonu sayısı nedir? Okul, cami, sağlık merkezi, çocuk parkı, konut başta olmak üzere bulundukları yerlerin dağılımı nedir?

- 7-Kanser, çok sayıda can kaybına ve yüksek oranda sağlık harcamasına neden olmaktadır. Kanser vakalarının artışında baz istasyonları ve GDO'lu gıdaların etkisi var mıdır? Var ise bu durum göz önünde bulundurularak baz istasyonları ve GDO'lu gıdalarla ilgili yeni bir düzenleme yapılacaktır mı?
- 8-Ülkemizde gıda üreten, gıda satan ve dağıtan iş yeri sayısı nedir? İllere göre dağılımı nedir? Bu işletmeler Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı tarafından kaç personelle denetlenmektedir? Bu sayı yeterli midir?
- 9-2010 ve 2011 yıllarında sağlığa uygun olmayan gıda ürettiği, sattığı ve dağıttığı için ceza kesilen işletme sayısı nedir?

CEVAPLAR

Sağlıkta Dönüşüm Programı ile koruyucu sağlığa özel bir önem verdik. Bu kapsamda kanserle mücadele politikamız birincil korunma oldu. Yani kanser yapan etkenin ortadan kaldırılmasına yönelik mücadeleyi esas aldık. Bu amaçla birincil korunma ile önlenebilen ve ülkemiz için çok önemli olan akciğer, mesane, mide ve meme kanserleri gibi pek çok kanserin etkeni olan tütüne karşı önemli bir mücadele programı yürüttük. Yürüttüğümüz bu program Dünya Sağlık Örgütü başta olmak üzere uluslararası arenada büyük takdir topladı. Kanser oluşumunda bir diğer önemli risk unsuru olan obezite için “Türkiye Obezite ile Mücadele Programı ve Ulusal Eylem Planı”nı uygulamaya koyduk. Türkiye’de her ilimizde en az bir “Kanser Erken Teşhis, Tarama ve Eğitim Merkezi (KETEM)” açtık. Dünya Sağlık Örgütü tarafınca önerilen meme, rahim ağzı ve kolorektal kanserler ile ilgili tarama ve halk eğitimi programlarını, kanserin erken teşhis ve önlenmesinde aktif görev alan bu merkezlerde yürütüyoruz. Kanser erken teşhis, tarama ve tedavisiyle ilgili bu hizmetleri halkımıza tamamen ücretsiz olarak veriyoruz. Bildiğiniz gibi artık ailenin bütün fertlerinin sağlığından sorumlu olan aile hekimlerimiz var. Ailemize özel bu hekimlerimizin görevleri arasında sorumluluğunu üstlendiği kişinin hastalıklardan korunması için gerekli tedbirleri alması da mevcuttur. Bu kapsamda kanser erken teşhis ve tarama faaliyetlerinde aile hekimlerine görev veriyoruz. Bu uygulamayı geliştirerek sürdüreceğiz.

TBMM Kanser Araştırma Komisyonu Raporu’nda bahsedilen etken Nevşehir ilimizin bazı köylerinde yer alan çevresel eriyonit maruziyetidir. Benzer çevresel maruziyet ülkemiz dışında bazı ülkelerde de görülmektedir. Bu köylerde yaşayan vatandaşlarımızda eriyonit maruziyetine bağlı olarak, mezotelyoma gelişmesi ülkemizde otuz yıldan fazladır bilinen bilimsel bir gerçektir. Gerekli önleyici tedbirler ise ancak Sağlıkta Dönüşüm Programı sonrasında gerçekleştirilmiştir.

Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı bünyesindeki Biyogüvenlik Kurulu tarafından bugüne kadar gıda amaçlı olarak GDO’lu ürün ithaline izin verilmemiştir. 2012 yılı itibari ile GDO’nun kansere yol açtığına dair bilimsel veri yoktur. Bakanlığımız, Dünya Sağlık Örgütü’ne bağlı Uluslararası Kanser Araştırma Ajansı (IARC)’ın üyesi olarak konu ile ilgili bilimsel gelişmeleri yakından takip etmektedir.

Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığına bağlı dört bin Gıda Kontrol Görevlisi tarafından işyerleri ve toplu tüketim yerlerine yönelik denetimler gerçekleştirilmektedir. Tüketicilerimizin sağlığının korunması hususunda gıda ile ilgili gerekli tedbirler en üst düzeyde uygulanmakta, bu kapsamda yürütülen denetimlerde gerek personel ve kontrol sayısı, gerekse kontrol etkinliği her yıl artırılmaktadır. Gıda üretim, satış ve toplu tüketim yerlerine 2010 yılında toplam 376 bin adet ve 2011 yılında toplam 400 bin adet denetim yapılmıştır. Denetimlerde Gıda Mevzuatına uygun üretim yapmayan işyerlerine idari para cezası uygulanmış ve hakkında yasal işlem başlatılması gerekenler savcılıklara bildirilmiştir.

Bütün baz istasyonları Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu Başkanlığı denetimi altındadır. Ülke genelinde tüm baz istasyonlarının kurulum yerleri, koordinatları ve adres bilgileri Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu Başkanlığı veri tabanında yer almaktadır. Baz istasyonlarının sayılarına ilişkin bilgilerin Kurum dışına verilmesinde herhangi bir kısıtlama bulunmamaktadır.

Bütün Türkiye genelinde 81 ilde 2012 yılı itibariyle baz istasyonu sayısı 78.000'dir. Bu sayı 2010 yılı verilerine göre, Almanya'da 140.000, Fransa'da ise 100.000'dir.

Baz istasyonlarının insanlarda kanser sebebi olduğunu ispatlayan herhangi bir bilimsel çalışma bulunmamaktadır. 27912 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan yönetmelik hükümleri doğrultusunda ilköğretim kuruluşlarının bulunduğu mahallerde baz istasyonu bulunmamaktadır.

Konuya gösterilen ilgiye teşekkür ederim.